

VANWEGE ZIJN RUST EN VOGELRIJKDOM: EEN PARADIJS

Decemberwaarnemingen op Texel

Door P. Munsterman

Foto's van de schrijver.

Vanaf 1967 heb ik zo rond de Kerst enige dagen doorgebracht op Texel en als ik de vogelwaarnemingen van nu vergelijk met die van voorgaande jaren valt de grote overeenkomst hier tussen op en ook het feit dat Texel een belangrijke plaats inneemt als overwinteringsplaats voor vogels. Zodra je de hoofdweg van het eiland oprijdt zie je in de weilanden achter de typische tuinwallen Kieviten en Wulpen, vaak met groepen Goudplevieren, terwijl een groot aantal Kramsvogels er aan het foerageren is. Van de hoofdweg slaan we rechtsaf richting Oudeschild en het moet raar gaan als uit de sloot niet een verontwaardigd schreeuwende Tureluur opvliegt om wippend op z'n tenen verderop naar de indringer te gaan staan schelden. Via Oudeschild direkt rechts af. Langs de elektrische centrale met ontziltingsinstallatie naar Dijkmanshuizen. Hier liggen de bekende plasjes, waarin tal van eenden en andere vogels zitten. We telden er dit jaar 300 Smienten, 35 Wintertalingen, 6 Slobeenden, 12 Steenlopers, 9 Kluten, 5 Zwarte Ruiters, 25 Tureluurs, 10 Bonte Strandlopers, 1 Rosse Grutto, 1 Oeverpieper, 1 Nonnetje en tot mijn verrassing ook een Lepeelaar, die zigzaggend zijn reusachtige snep door het water haalde. Laten we niet vergeten zo nu en dan even een blik te werpen over de dijk op het wad waar vaak Eiders en allerlei andere eenden liggen. Dan gaan we

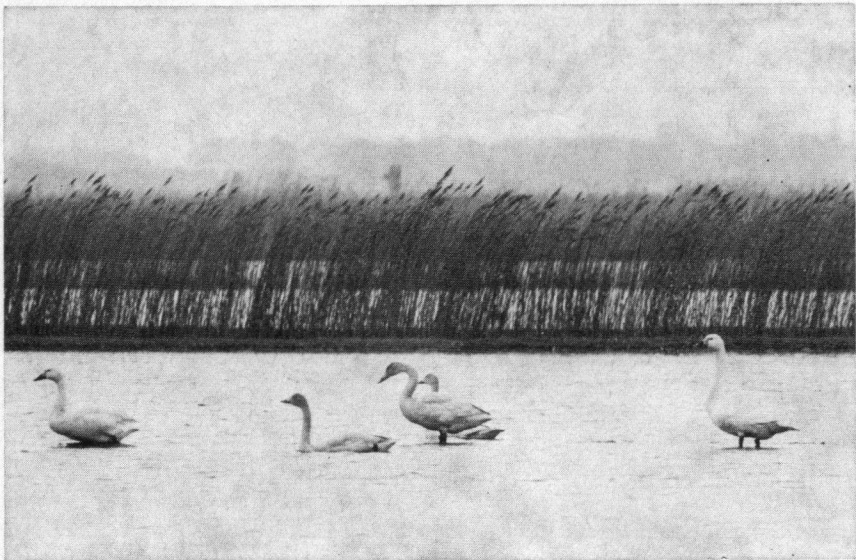

De silhouetten van de Smienten tegen het door de rietkragen, in vakken verdeelde, water doen zeer sfeervol aan ...

landinwaarts via Oosterend, met groepen Wulpen en Goudplevieren vlak achter de huizen. Oostwaarts naar de Bol, waar we wel een koek en zopie kunnen inrichten voor de vele vogelaars, die er vanaf de dijk door de kijkers staan te turen.

Bij de plas bij de molen telden we dit jaar maximaal zo'n 1500 Smienten en 750 Scholeksters. Verder zaten er natuurlijk de Rotganzen. In verhouding met voorgaande jaren zaten er nu maar weinig. Ik telde er 95 op het wad voor de Bol, 9 op het land, terwijl er verderop bij De Cocksdorp nog 5 in het land zaten. In 1968 telden we er nog zo'n 500. Kijken we verder om ons heen, dan zien we steevast Brilduikers, de meeste buitendijks (dit jaar 19x), Kuifeenden, Dodaarsjes (5), een enkele Zilverplevier, snippen (één Bokje) en weer Tureluurs, ieder met een eigen voedselterritorium, dat ze fel verdedigen tegen soortgenoten. Dit jaar zaten er ook 5 Geoorde Futen, die net als Brilduikers het liefst bij het afwateringssluisje naar voedsel doken. Van de Bol gaan we door de polder naar De Cocksdorp. Onderweg weer de nodige Wulpen en Goudplevieren. Het zou interessant zijn ze alle eens te tellen. Op één groot weiland zaten wel 250 Goudplevieren. In de vaarten troffen we nog een paar Dodaarsjes en een reiger aan, terwijl uit een sloot nog een Witgatje wegvloog. Achter De Cocksdorp gaan we even een kijkje nemen op het wad en als u de wind en de kou wilt trotseren loopt u de dijk af naar de schorren.

Op de dijk zaten in 1968 tal van Eiders, die er slecht aan toe waren. Nu zaten er maar 4, terwijl er een dode lag. Langs en op de dijk zien we vaak groepjes IJsgorzen en op de zandbulten voor de dijk tussen de begroeiing zitten wel Fratertjes. Wat het wad biedt, is natuurlijk wel bekend. Achter het huis met de reddingsboot hebben we de eerste drie jaar achter elkaar een paar Velduilen aangetroffen doch ondanks ijverig speuren hebben we ze de laatste drie jaar niet meer gezien, wel Fazanten en Patrijzen. Na een blik op het strand van de Noordzee bij de vuurtoren met kans op Drie-

Kleine Zwanen, Waalenburg, Texel, december 1972.

teentjes en Rosse Grutto's gaan we naar het gebied van de Slufter voor een heerlijke wandeling, waar we Bergeenden en Scholeksters voor ons uitjagen.

Aan de Westkant van het eiland hebben we ieder jaar ook Blauwe Kiekendieven gezien (dit jaar drie op verschillende plaatsen op één dag en in 1970 ook nog een Grauwe).

De beste tijd om het bekende natuurreservaat Waalenburg te bezoeken is vlak na zonsopgang of vlak voor zonsondergang. De silhouetten van talingen, Smienten of Pijlstaarten tegen het door rietkragen in vakken verdeelde water doen zeer sfeervol aan en doen je verlangen naar de lente. Er zaten dit jaar ook nog zo'n 15 Kleine Zwanen die net opvlogen, toen we aankwamen. Er was een familie bij van 2 volwassen en 3 jongen. Ook zaten in aangrenzende weilanden wel 100 Kemphanen. In het Z.O. van Texel liggen nog een paar plaatsen waar u beslist moet gaan kijken. Eerst is daar de Mok met tientallen Bergeenden, honderden Scholeksters en verschillende Bonte Strandlopers en als u het duin oversteekt hebt u kans dat u in de plassen hierachter nog Pijlstaarten en Kleine Zwanen aantreft om van de acht Grauwe Ganzen die er nu zaten maar niet te spreken.

Als je dan na een paar dagen Texel weer op de boot zit beseft je dat Texel ook in december door z'n rust en vogelrijkdom een paradijs is voor de vogelliefhebber.

● P. Munsterman, Halbertsmastraat 58, Haarlem.

Vogelweekends in Friesland van VVV

De weekends die beginnen op 13 en 27 april, 11 mei en vervolgens 21 september, 5 en 12 oktober worden door VVV Friesland-Leeuwarden (Stationsplein 1, Leeuwarden, tel. 0511-3224) weekends voor vogelliefhebbers georganiseerd. Men bezoekt onder deskundige leiding verschillende vogelrijke gebieden. In het voorjaar is Harlingen als plaats van uitgang gekozen, in het najaar Rijs in Gaasterland. Kosten voor één weekend bedragen f 100,—

Milieu '73

Van 11 t/m 17 april (zondag gesloten) wordt de 2e vakbeurs voor milieubeheersingstechnieken gehouden in de Bernhardhal te Utrecht. Dagelijks geopend van 9.30 - 17.00 uur. In het programma treffen wij aan: vuilen afvalverwerking en -vernietiging; recuperatie en recycling; luchtreiniging en ontstofting; geluidshinderbestrijding; voorlichting op het gebied van milieubeheersing; waterwinning; wateren afvalwatertransport; waterbehandeling en afvalwaterreiniging (chemisch, mechanisch, biologisch, electrisch). Inlichtingen tel.: 030 - 914 914.

Gelegenheid voor vogelstudie in de Betuwe

Pelgrimsherberg 't Kruid der Genade' te Appeltorn, biedt de gelegenheid tot vogelstudie in de naaste omgeving. Uilen, Buizerd, valken, Oeverwaluw, weidevogels en zelfs de Roerdomp. (eendenkooien buiten gebruik). Zelfbedienings-verblijf en vrijwillige financ. bijdr., max 4 à 5 personen. Tel.: 08874-475.

Stookolie aan de kust

Op 24 februari jl. bereikte ons het bericht dat er op verscheidene plaatsen van het Belgische strand stookolie is aangetroffen waardoor een groot aantal vogels, vooral meeuwen en Futen, het slachtoffer zijn geworden.

Een bericht van 8 maart jl. meldde dat er bijna twee-en-een-halve week reeds olieslachtoffers aanspoelen aan de kust van Zeeuws-Vlaanderen. Nu spoelen er ook honderden dode zeevogels op de stranden van de Walcherense kust aan. Vele vogels zouden reeds ver uit de kust door olie zijn vervuild en vergiftigd.

Leden van CJN en NJN hebben in 2 x 24 uur ruim 400 olieslachtoffers geteld op de Walcherense kust. In Middelburg heeft men een opvangcentrum van nog in leven zijnde olieslachtoffers opgesteld.